

LUD

Jornal polonez „LUD” publica-se á noite terça - e sextas - feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Wydawca i Redaktor: Książd Jan Paika

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 120000 patna z góry; w Argentynie 6 pezów; w Polsce 14 zł.; w Ameryce Północnej 250 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Lud”: Kurytyba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 583
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
Adres telegraficzny: Redação „Lud” Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3000
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. niższe
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

CENA NUMERA 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarska - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Praça do Parque 485.

Wpływy żydowskie w Meksyku

Jeszcze przed 10 laty w Meksyku słowa „Żyd” prawie nie słyszano. Dzisiaj Żydzi mają wielki wpływ na życie gospodarcze i finansowe Meksyku. Komu zawdzięczają to Żydzi? Odpowiedź na to pytanie znajdujemy w czasopiśmie wydawanym w Meksyku przez Izbę Żydowską, (Camara Israelita) „Directorio Comercial y Profesional”, które zamieszcza niektóre artykuły z „New York Times” z roku 1924. Z artykułów tych wynika, że ówczesny prezydent Meksyku Plutarco Elias Calles w świadomy i metodyczny sposób przyczynił się do osiedlenia w kraju liczących Żydów.

Przytaczamy poniżej niektóre wyjątki oświadczenia Callesa w roku 1924 do prasy amerykańskiej: „Jestem żywo zainteresowany w tem, aby te tysiące rozproszonych po Europie emigrantów żydowskich osiedlili się w Meksyku. W tej sprawie pertraktowałem już z różnymi żydowsko-amerykańskimi organizacjami i rząd mój gotów jest dać do rozporządzenia żydowskiej kolonii w Meksyku znaczny obszar uprawnej ziemi. Oprócz tego imigrantów zupełnie zwolnię od podatków i ustanowię dla nich

ulgową taryfę kolejową. Jako minister spraw wewnętrznych zapewnię Żydom z Ukrainy, Litwy i Polski dalsze osobne ulgi. Konsulom meksykańskim zagranicą polecono bezwzględnie wizować paszporty wszystkich żydowskich emigrantów. Ponieważ jesteśmy szczerze gólnie zainteresowani żydowskimi kolonistami — zostanie dla nich wypracowany plan kolonizacyjny. Minister rolnictwa Ramon de Negri zrobi początek w sprawie kolonizowania Żydów... Jeżeli jednak imigranci żydowscy nie utrzymają się, jako rolnicy, to zatrudnimy dziesiątki tysięcy Żydów naprzykład w handlu białym, ponieważ Meksyk daje dużo możliwości dla czynników tak przedsiębiorczego, jak Żydzi. Te swoje oświadczenia z dnia 10 sierpnia 1924 r. Calles powtórzył 28 października tegoż roku.

Malo ludzi wie o tem, że Calles jest żydem z ghetta hiszpańskiego. Uzupełnił on tylko to, co był rozpoczął jeden z jego poprzedników na krześle prezydenta — żyd portugalski Francisco Madero. Calles jest krwawym i nieprzejednanym prześladowcą katolików.

KAP.

»Z wielką radością swego serca — pisze Kardynał — patrzy Ojciec św. na rozwój Akcji Katolickiej w djecezjach Polskiej, która położyła już tak wielkie zasługi w dziedzinie apostołstwa katolickiego i w nawracaniu ludów Europy wschodniej. Ufa Ojciec św. że tradycje i zasługi dzielowe katolickiej Polski, która niegdyś była przedmurzem kultury rzymskiej i wiary chrześcijańskiej przeciw groźnym napadom pogańskiego barbarzyństwa, zepsucia muzułmańskiego i odszczepieństwa schizmy, nie tylko dalej snuć się będą nieprzerwanem pasmem, ale będą się pomnażały ustawicznie w zgodnej pracy nad religijnem i obywatelskiem odrodzeniem narodu. Podkreśla dalej Kardynał konieczność szeroko zakrojonej nowoczesnej Akcji Katolickiej wobec wzrastającej groźby zła i niedostatecznej liczby kapłanów, nie mogących sprostać mnożącym się potrzebom wiernego ludu. Powinna ona szeregować gorliwych katolików w zwartych i karnych organizacjach w tym celu, by te dobrowolne zrzeszenia oddały się na usługi hierarchji i współpracowały z nią w obrobie, szerzeniu i zastosowaniu zasad nauki katolickiej nie tylko w życiu jednostek, ale także w życiu rodzinnem i publicznem przyczyniając się w ten sposób w wielkiej mierze do odbudowy i krzewienia Królestwa Chrystusowego w całym życiu społeczeństwa. Szczególniejszą uwagę radzi Kardynał zwrócić na młodzież, która z łatwością i zapałem podejmuje się czynnego apostołstwa, ale wpróż powinna przejść dobrą szkołę życia wewnętrznego, z którego wszystkie zewnętrzne czyny czerpią swą treść i skuteczność nadprzyrodzoną. Tak pisze o Akcji Katolickiej w Polsce i takie daje nam wskazówki sekretarz Stanu.

(Dokończenie nastąpi.)
Ks. Jan Wiśniewski.

ARCYBISKUP AMERYKAŃSKI WZYWA POLAKÓW DO PELEGNOWANIA OJCZYSTEGO JĘZYKA I TRADYCYJ

Jak donoszą z Milwaukee, arcybiskup archidiecezji ks. Strick, który już niejednokrotnie dał dowody nie tylko wielkiej życzliwości dla Polaków, lecz również doskonałej znajomości historii naszego narodu — złożył znowu hołd zasługom polskiego wychodźstwa w Stanach Zjednoczonych, zarówno dla tego kraju, jak i Kościoła, przyczem wezwał Polaków do pelegnowania wielkich tradycji i języka.

Na ten temat wygłosił przemówienie na bankiecie, urządzone z okazji złotego jubileuszu parafji św. Jacka, trzeciej najstarszej polskiej parafji gdzie proboszczuje już od czterdziestu lat ks. prałat Góralski. Między innymi powiedział ks. arcybiskup Strick: „Ja mogę modlić się po łacinie, jak i w innych językach, ale najmilszą i najkochańszą jest dla mnie modlitwa w języku, którego nauczyłem się na kolanach matki”.

Bogate żyły złota w stanie Maranhão

Inżynier Glycon de Paiva Teixeira, szef ekspedycji Urzędu Popierania Produkcji Mineralnej, który badał ostatnio okolice Gurupy, złożył Ministerstwu Rolnictwa następujące sprawozdanie:

Ekspedycja zbadała okolice nad górną częścią rzeki Gurupy. Mirim, poboczną rzekę Gurupy, odkrywała tam żyłę złota wielkości 14 m. ciągnącą się na 45 kilometrów; tylko w niektórych miejscowościach jak Masca, Pangeron, São Pedro, Freigal, Rio do Peixe i Capoeira około 250 górników wydobywa złoto, posługując się prymitywnymi narzędziami; dotychczas miesięczna produkcja wykopanego złota wynosi za ledwie 3 do 5 kilo. Żyła złota znajduje się w głębokości 80 do 100 m.

Największe kawałki złota znaleźli w 1924 r. poszukiwacze złota Lucas Soares i Dulcideo Ribeiro; pierwszy znalazł okaz wagi 710 gr. drugi zaś jeszcze większy bo okaz ważący 814 gr. Żyły złota w górnej części rzeki Gurupy znajdują się na terenach nieuprząwionych.

Na rzecze Tromahy nad wybrzeżem morskim już od roku 1932 czynnych jest 27 kopalni

złota. Ekspedycja oblicza, że 1000 poszukiwaczy złota, którzy tam przeprowadzają poszukiwania za cennym kruszcem; wydobywa miesięcznie około 10 kilo złota. W miejscowości tej ekspedycja napotkała na ślady pewnej kompanji angielskiej, która tam wydobywała złoto w 1854 r.

Największy okaz złota, wydobył poszukiwacz Theophilo Peixoto; okaz ten ważył 1.850 gr. i oceniany był na 26.400\$000. Ten sam poszukiwacz znalazł później nowy kawałek złota wagi 920 gr. a w 1933 r. znalazł okaz wagi 430 gr.

Inżynier Teixeira był sam świadkiem wydobywania okazu złota ważącego 430 gr. oraz w tym samym dniu, był świadkiem jak znów inny poszukiwacz znalazł kawałek złota wagi 106 gr.

Szef ekspedycji jest zdania, że Urząd Popierania Produkcji Mineralnej powinien rozciągnąć ścisły nadzór nad kopalniami złota.

Ekspedycja pod przewodnictwem inżyniera Glycon de Paiva Teixeira ma zamiar zbadać jeszcze okolice nad rzeką Tocantins w pobliżu miasta Imperatux.

AKCJA KATOLICKA

(Referat na XIV. Walny Zjazd Zw. Tow. Oświata)

III.

Nie jest to oczywiście jakaś zmiana w ustroju Kościoła, ale tylko wznowienie i silniejszy nacisk na jedną z najdawniejszych form jego pracy. Już w początkach chrześcijaństwa nie tylko duchowni zajęci byli szerzeniem królestwa Bożego, ale i ludzie świeccy. Św. Paweł wyraźnie w listach swoich powiada: że „wiele za mną pracowali”; a św. Piotr, nazywa w pierwszym swym liście wszystkie stany „królewskiem kapłaństwem”. Zresztą samy nawet imiona współpracowników świeckich z czasów apostołskich. Tak było zawsze i w wiekach późniejszych. W obecnych czasach, które wymagają największej intensywności katolicyzmu dla ratowania zagrożonej kultury chrześcijańskiej, znowu mobilizuje Kościół wszystkie swe siły, t. zn. wzywa także świeckich do pracy apostołskiej.

Zadaniem Akcji Katolickiej jest powołanie, zgrupowanie i zorganizowanie tak poszczególnych jednostek, jak i całych organizacji świeckich pod kierownictwem Kościoła do pracy nad ugruntowaniem zasad katolickich we wszystkich dziedzinach życia współczesnego. — Jest to apostołstwo świeckich; — Odnówić wszystko w Chrystusie, wprowadzić Go we wszystkie przejawy życia, urabiać sumienie katolików według

zasad Jezusa Chrystusa wprowadzić go na nowo do rodzin, szkoły, społeczeństwa. Bronić we wszystkich sprawach praw Bożych i praw Kościoła i popierać je w duchu prawdziwie katolickim; starać się o to, aby prawa publiczne były zgodne ze sprawiedliwością, poprawić je lub znieść te, które nie są sprawiedliwe. — Oto naprawdę wielkie pole działalności dla Akcji Katolickiej.

Akcja Katolicka jest akcją religijno-społeczną, a jako taka nie może się wiązać z żadną partją polityczną. Stoi ponad partjami. Nie wyklucza to jednak, by poszczególni członkowie Stowarzyszeń Akcji Katolickiej nie mieli brać udziału w życiu politycznym — owazem, mają nawet obowiązek należeć do partji politycznych, które kierują się zasadami katolickimi, jednak organizacje Akcji Katolickiej należą do nich nie mogą.

Na zew Zastępcy Chrystusa Papieża Piusa XI. niemal w każdym kraju katolickim rozbudzili Akcję Katolicką. A więc powstała Akcja Katolicka najpierw we Włoszech, Francji, Niemczech, Belgji i innych państwach; między innymi rozwinęła się bardzo pomyślnie w naszej Macierzy — Polsce. Stwierdził to nawet Sekretarz Stanu J. E. Kardynał Gasparri w liście do Prymasa Polski Ks. Kardynała Hlonda z 10.IV.1929 r.:

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

PEYWAJĄCA WYSTAWA PRZEMYSŁU ROLNICTWA POLSKIEGO

w końcu stycznia 1935 roku wyruszą z Gdyni na Daleki Wschód

Pływająca wystawa prób i wzorów polskiego przemysłu i rolnictwa, organizowana przez Państwowy Instytut Eksportowy na jednym z większych statków, już w dniu 29 stycznia wyrusza z Gdyni do szeregu portów Dalekiego wschodu. Przygotowania organizacyjne są prawie ukończone i w chwili obecnej na statku budowane są stoiska, w których znajdują pomieszczenie liczne ekspozyty. Kolekcja prób i wzorów, którą statek-wystawa zawięzie na Daleki Wschód, składa się z ekspozycji takich gałęzi przemysłu jak dykty i fornieri, meble gięte, liczne wyroby hutnicze, jak np. rury i szyny, wyroby przemysłowe metalowe — przetworzone, a

więcej szruby, łączniki i t. p. maszyny włókiennicze, blacha cynkowa falista i zwykła, wyroby sanitarne żeliwne, a więc wanny, przewody i t. p. naczynia aluminiowe, wyroby włókiennicze, konfekcja, jak np. ubrania gotowe i berety, porcelana i fajans w wyrobach sanitarnych oraz ekspozyty przetworów mięsnych jak np. szynki w puszkach, wędliny i konserwy. Narazie napłynęło już kilkadziesiąt zgłoszeń od eksporterów, pragnących skorzystać z tej dogodnej okazji i nawiązać stosunki handlowe z krajami Dalekiego Wschodu, gdzie jak wykazały badania, istnieje znaczne zainteresowanie polską wytwórczością, rokujące duże możliwości zbytu.

JACHTEM DOOKOŁA AFRYKI

W poszukiwaniu nowych szlaków turystycznych, oraz Państwa — organizuje ekspedycję jachtem dookoła Afryki, która wyruszy z Gdyni w najbliższym czasie.

O NOWĄ LINIĘ OKREŃTOWĄ GDYNIA — HISPANIA

Z Madrytu sygnalizują bliski koniec rokowań o nowy traktat handlowy z Polską. W związku z powyższem wznowiono projekt, lansowany przez polskie i hiszpańskie sfery gospodarcze — utworzenia bezpośredniej linii okrętowej między Gdynią a Hiszpanją. Skrócenie transportu morskiego i obniżenie jego kosztów miałyby poważne znaczenie dla Polski. Trudność stanowi stanowisko rządu hiszpańskiego, w kwestji subwencji, ze względu na ewentualny udział elementu polskiego, to znaczny mieszany charakter towarzystwa.

ELEKTRYFIKACJA PIERWSZYCH WSI W WILEŃSZCZYNIE

Akcja rządu polskiego zdążyła obecnie do podniesienia sta-

szczyźnie. Wyrazem tych usi-

łowań jest podjęta ostatnio realizacja planu zelektryfikowania wsi na terenie województwa wileńskiego. Pierwszą wsią, która otrzymała oświetlenie elektryczne z nowo wybudowanej elektrowni w Słonimiu jest wieś Pietralowice. Wiosna obejmuje około 100 gospodarstw, dla których dostarcza nie światła elektrycznego stanowiącego się pierwszym wyrazem usiłowań do podniesienia stanu kulturalnego mieszkańców wileńszczyzny.

POLSKIE KOPALNIE GÓRNOŚLĄSKIE OTWORZYŁY ODDZIAŁ W SZWECJI

W związku z rozwojem eksportu polskiego węgla do Szwecji, Zjednoczone Kopalnie Górnośląskie «Progress» otwierają z dniem 1-go stycznia 1935 r. swój oddział w Malmö w Szwecji.

ZNACZNY WZROST OBROTÓW TOWAROWYCH MIĘDZY SZWECJĄ A POLSKĄ

Ze statystyki ogłoszonej w tych dniach przez Królewskie Kolegium Komercyjne wynika, że obroty handlowe między Polską a Szwecją za 1934 r. znacznie wzrosły. Import towarów z Polski i Gdańska do Szwecji za okres styczeń-wrzesień 1934 r. wynosi 30.121000.

ZBLIŻENIE POLSKO-JAPONSKIE

W ostatnich czasach trust przemysłowy japoński Mitsui stara się wszelkimi siłami o zacieśnienie stosunków między Japonią a Polską i to tak naukowych jak i handlowych. Dwa przedstawiciele trustu przyjechali do Warszawy i zakupili ogromne ilości cynku, spodziewając się, że w zamian za to Polska przywiezie z Japonii tanie materiały włókiennicze i samochody. Japoński baron Mitsui, który stoi na czele tego trustu, ofiarował 600 tysięcy jen na utworzenie katedry dla nauki języka i kultury japońskiej na uniwersytecie warszawskim.

MAJĄTEK ZEBRAZKI W... PANTOFELACH

Z Brzeźcia nad Bugiem donoszą o niezwykłym wypadku, podczas gaszenia pożaru domu przy ul. Jagiellońskiej 34. Z płonącego domu wybiegła jakaś kobieta i zaczęła krzyczeć, że w mieszkaniu pali się jej całe mienie. Jakis strażak skoczył do płonącego pokoju i zaczął wynosić niektóre sprzęty. Kobieta, widząc, że nie ma jej «skarba», pobiegła sama i po chwili wydobyła ją na wpół omdlałą z płomieni. W ręku trzymała pantofle, które już zaczęły się palić. Jak się okazało, kobieta trzymała w tych pantoflach pokazywany majątek. Było tam bowiem 2200 zł i 4.500 dolarów. Tyle zdołała uratować, ponieważ nie zniszczyły jej 27 banknotów stużłotych, 50 dolarów i beńkę blaszaną ze złotymi rublami.

W wyniku dochodzeń ustalono, że pieniądze te należały do starszki Jesimowej, która całymi dniami siady wsta pod kociołem lub przed cerkwią i zbierała.

Z Brazylii

KOMUNIZM W BRAZYLII
Dziennik «Correio da Manhã» donosi, że na światowym Zjeździe Partii Komunistycznej, który się odbył w listopadzie ub. r. w Moskwie, brało udział około 100 delegatów z Brazylii pod wodzą głośnego komunisty Ludwika Karola Prestesa.

Dziennik rioski jest zdania, że ostatnie strejki na terenie Brazylii były ogłaszane z rozkazu owego Zjazdu. Dziennik nawołuje rząd do powzięcia surowych środków przeciw wywrotowoom.

PARADA NAGUSA

Z Rio donoszą, że w Bello Horizonte niejaki Augusto Julio Silveira zaczął paradować na głównej ulicy zupełnie nago. Osobliwa parada wnet się zakończyła, albowiem nagusa zaarrestowała policja. Osobnik ów zesał w śledztwie na policji, że należy do sekty tak zwanych nudystów czyli nagusów; przepisy tej sekty nakazują członkom chodzić nago i tem też tłómaczył się ów obywatel.

Paraná

GWAŁTOWNA BURZA PRZE-SZŁA NAD PARANAGUĄ I ANTONINĄ

W ubiegły wtorek nad portami Paraná i Antoniną przeszła gwałtowa burza, wyrządzając mieszkańcom ogromne szkody. Niezwykle silny wiatr porwał z wielu domów dachy oraz w wielu miejscach zawaliły się mury mieszkań.

DR. BRZEZIŃSKI SĘDZIĄ MUNICIPALNYM W IPIRANGA
Gubernator Stanu Paraná zamianował dr. Izidora Jana Brzezińskiego sędzią municypalnym w Ipiranga.

DWÓCH ROBOTNIKÓW RANNYCH W WYBUCHU

W miejscowości Cerne w municypjum Campo Largo dwóch robotników pracujących przy naprawie drogi, Celeste Colato z Colombo i José Menorim z S. Catharina zostali rannych wskutek wybuchu dynamitu.

WYBUCH W KOPALNI ZŁOTA W TIMBOTUWA

W Kopalniach złota w Timbotuwa, w municypjum Campo Largo, w wybuchu dynamitu otrzymało rany dwóch robotników polaków, a mianowicie Karol Pacuski lat 33, i Wilhelm Strewoski; rannych odwieziono do szpitala do Kurytyby.

Santa Catharina WIEŚCI Z PORTO UNIÃO

Jeden z naszych Czytelników donosi nam:
Mielśmy tutaj wizytę Księdza Biskupa Kubiny z Częstochowy. Pana Ministra Grabowskiego, p. Konsula Kulikowskiego i ks. wizyt. Bronnego. Ks. Biskup, przed wyjazdem do Cruz Machado, odprawił w Porto União Mszę św. a następnie Dostojni Goście odwiedzili nasze Tow. Polonia, gdzie na ich przyjęcie zebrało się sporo naszych Rodaków. Dostojnych Gości powitali mowcy: pp. Stanisław Zalewski (po polsku) Dr. Ludwik Wolski (po portugalsku) i p. Kowalewski (po polsku).
Ks. Biskup dziękował nam za przyjęcie i zachęcał aże byśmy pozostali zawsze wiernymi Wierze Ojców naszych i tradycjom naszego narodu.
Wspomnieć muszę, iż w nowym kościele na União da Victoria nie ma jeszcze dzwonów; Ojcowie Franciszkanie zabiegają o ich kupno. Powstała myśl, ażeby Polacy zakupili jeden dzwon; Ks. Biskup Kubina ofiarował na ten cel 100\$000; dzwon ten będzie nosił imię «Królowej Korony Polskiej». Pobyt dostojnych Gości podniósł ducha w kolonii polskiej.

Rio Grande do Sul PRZYJAZD MINISTRA WOJNY

Dzienniki porto alegreńskie donoszą, że minister wojny, general Goss Monteiro ma w tych dniach przybyć do stanu Rio Grande do Sul.

ŚWIĘTOKRADZTWO W HAMBURGU VELHO

W miejscowości Hamburgo Velho jacyś bandyci wtargnęli nocą przez okno do kościoła i skradli różne przedmioty wartości 700\$000; świętokradcy zabrali dwie puszki z nabożami konsekrowanymi i nie wiadomo gdzie je umieścili.

Miejscowa ludność jest niezwykle oburzona na świętokradztwo i na prześląganie Boga odbyły się uroczyste nabożeństwa.

CENA SMAŁCU

Z dniem 1-go stycznia b. r. cena na smalec podskoczyła o \$200 na kilu. Syndykat płaci obecnie za kilo smalcu 1\$400.

ŚWIATŁO STANIAŁO

W Porto Alegre dyrekcja Elektrowni zniżyła cenę za światło elektryczne o 9 rejsów na kilowacie czyli, że obecnie opłaca się za kilowat 1\$089.

EKSPORT MAKI MANDJO KOWEJ

Z Porto Alegre donoszą, że od pewnego czasu sporo eksportuje się maki mandjokowej; na statku «Boacina» wysłano ładunek 1.100 worków maki mandjokowej do Leixões i Lisbony (Portugalia). Firma Piero Sassi wysłała tytułem próby 1.000 worków do Liverpool; mąka mandjokowa znalazła pokup, ponieważ kupy z Liverpool natychmiast zamówili 10.000 worków. Toczą się również układy o eksport 120.000 worków maki mandjokowej.

ZBIORY PSZENICY

W Rio Grande do Sul tegoroczne zbiory pszenicy dochodzą do 144.000 tonn t. j. 70 proc. ogólnego zapotrzebowania przez ludność stanu.

NOWA LINIA MORSKA

Rządy portalegreńskie i pernambukańskie prowadzą układy o otwarczenie nowej linii komunikacyjnej morskiej pomiędzy Porto Alegre i Recife.

W KILKU SŁOWACH

— Prefektem w Prudentopolis został zamianowany p. Jan Lech.
— Z Ponta Grossa donoszą, że oczekują tam przyjazdu gubernatora stanu, p. Manoela Ribasa, który w towarzystwie deputowanego Augusta Santos udaje się do Tibagy i Reserwy.
— W Guarapuawa policja uwięziła koniokrada niejakiego João Simão da Silva.
— W Porto da Linha Limeira postrzelili się chłopak João Correia, w chwili gdy oglądał broń.
— W Imbituva policja uwięziła niejakiego Laurindo Moreira podejrzanego o zbrodnię popełnioną w Ipiranga.

Ostatnie wiadomości

— W Krakowie odbył się VI Międzynarodowy Kongres Żydów Polonistów, na którym postanowiono dążyć do utworzenia państwa żydowskiego.
— Senat R. P. dyskutuje nad projektem nowej Konstytucji.
— Na okres Bożego Narodzenia zjechało na wakacje do Zakopanego przeszło 10 tysięcy gości z kraju i zagranicy.
— Przedstawicielstwo Sowietów w Warszawie wystąpiło do prokuratora w sprawie kupców żydowskich z Warszawy, Wildenbaumów, Zyskinów i Mayznorów o oszustwo na sumę miliona złotych, popełnione przy kupnie naftowych produktów sowieckich. Wildenbaum został aresztowany, Zyskin uciekł, Mayznor z powodu choroby pozostaje pod nadzorem policyjnym.
— Główny Instytut naukowy «College de France» zaprosił profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego wybitnego historyka Kota, do wygłoszenia w Pa-

ryzu serii wykładów o historii Reformacji w Polsce.

— W mieście Łodzi bawili dwaj przedstawiciele firmy japońskiej Mitsui and Company, celem zorientowania się w możliwościach wymiany handlowej między Polską a Japonią, zwłaszcza na zasadzie kompensacji. Zakupili pewne partie towarów łódzkich Japończycy adali się do Warszawy.

— Do Ameryki odszedł z Gdańska transport 20.000 tonn żyta polskiego z magazynów państwowych. Eksport żyta do Niemiec i Ameryki, który ostatnimi czasy znacznie wzrósł, wpłynął na wyższe jego ceny.
— Liczba mieszkańców miasta Chicago zmniejszyła się ubiegłego roku o 117.000 osób.

— Z Rzymu donoszą, że w północnych Włoszech panują ostre mrozy.

— W Japonii w mieście Sakai pożar zniszczył przeszło 500 domów, pozabawiając setki osób dachu na głowę.

— Z Watykanu donoszą, że nowy ambasador Brazylii przy Stolicy Apostolskiej o. Luiz Guimarães przedstawił Ojcu św. Piusowi XI. swe listy uwierzytelniające.

— Wynik głosowania w plebiscyde na terytorjum Saara jest następujący: za oddaniem Saary Niemcom padło 447.119 głosów; za utrzymaniem Saary w dotychczasowych warunkach 46.513 głosów; za oddaniem Saary Francji 1.124 głosów; głosów nieważnych lub białych było 2.249.

— Czechosłowackie Ministerstwo Poczt wydało rozporządzenie, by z komunikacji pocztowej wyłączone zostały wszystkie pocztówki z napisem «Heil Hitler». Chodzi przedewszystkiem o pocztówki z życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

*****

HOLENDERSKA LOKOMOTYWA WJECHAŁA DO POKOJU.

W Loon op Zand siedzieli w mieszkaniu własnem czworo ludzi, grając spokojnie w karty, bo to było po pracy wieczorem. Nagle położył wstrząs; posypały się cegły, gruz, runęła ściana i z potężnym sapaniem wjechała do pokoju... lokomotywa. Nieproszony a niebezpieczny gość zabił na miejscu 87 letniego dziadka, jego zaś córkę, zięcia i wnuka zranil śmiertelnie. Niezwykły ten wypadek zdarzył się wskutek tego, że lokomotywa pociągu towarowego przeciągała przez ulicę wagon i zderzyła się z traklorem, przez co wyskoczyła z szyn i po bruku dostała się do domu.

Fotografie ze Zjazdu «Oświaty» i objazdów Ks. Biskupa Kubiny.

W sekretarjacie «Oświaty» można nabyć fotografie ze Zjazdu «Oświaty» i objazdów Ks. Biskupa: wielki format 1 egz. po 4\$000; w formie korespondentki po 1\$000; mniejszy format 6 X 11 po \$600.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

— P. M. Szczepański. — List pieniężny otrzymaliśmy; ofertę na powożan przekazaliśmy Komitetowi Pomocy Powożan; dziękujemy.
— P. Jan Oliwa. — List pieniężny otrzymaliśmy; dziękujemy.
— P. Klara Marchewicz. — List pieniężny otrzymaliśmy; książkę wysłamy; dziękujemy.
— P. J. Juraszek. — List pieniężny za «Lud», «Przyjaciela Rodziny» i kalendarze «Ludu» otrzymaliśmy; serdecznie dziękujemy.
— P. K. Muszyński. — List pieniężny otrzymaliśmy; dziękujemy.
— P. Wł. Korc. — List pieniężny otrzymaliśmy; dziękujemy.
— P. I. Wichrowski. — Prenumeratę za 1935 rok otrzymaliśmy; dziękujemy.
— P. Józef Gertner, Syn. — List pieniężny otrzymaliśmy; kalendarzy «Ludu» jeszcze wysłamy; dziękujemy.
— P. M. Gwoździ. — List pieniężny otrzymaliśmy; za dobyte nowe prenumeratorów serdecznie dziękujemy.
— P. A. Kozłowski. — Prenumeratę za 1935 rok otrzymaliśmy; dziękujemy.
— P. M. Koczynski. — List pieniężny otrzymaliśmy; od 1935 roku prenumerata «Ludu» wynosi 12\$000; prosimy przy okazji dopłacić resztę, to jest 2\$000; dziękujemy za przesyłaną sumę.
— P. M. Korzeziowska. — Otrzymałmy list pieniężny za kalendarze «Ludu» i prenumeratę za 1935 r.
— P. J. Lemański. — List pieniężny otrzymaliśmy tytułem prenumeraty «Ludu» za 1934 i 1935 r.

Komunikat

Niżej wymienione osoby powinny zgłosić się do Konsulatu Generalnego w Kurytybie (rue Andre de Barros 528) w terminie do dnia 31. 3. 1935 po odbiór wymienionych papierów wartościowych, - osobiste lub piśmiennie, przedstawiając odpowiednie dokumenty.
Po terminie powyższym, Konsulat Generalny depozyty, które nie zostaną podjęte wróci odnośnym instytucjom w Polsce.

Dr. Czesław Kulikowski
Konsul R. P.

Posiadają: Obligacje 5% Pożyczki Konwersyjnej:

Biedziwoki Konstanty, Biłska Helena, Baldykowski Antoni, Cwikliński Andrzej, Celiński Berta, Celiński Ignacy, Danielewicz Tadeusz, Dobrzyński Jan, Dobrzyński Łukasz, Dorobialo Agnieszka, Furman Wojciech, Fitus Władysław, Górski Stanisław, Gandolfi A. Gład Stanisław, Kaznowski Sylwester, Kempka Adam, Krasieński Jan, Landman M. D., Łopata Stanisław, Majewski Stanisław, Mikosz Józef, Napora Piotr, Niewola Ludwik, Niewola Józef, Nowicki Zygmunt, Reaska Hipolit, Stabach Jan, Stasiak Wojciech, Szerbowski Ludwik, Szydłowski Ignacy, Trawelski Józef, Turbiewicz Marja, Zarzycki Ignacy.

Książeczki oszczędnościowe Serji «E».

Bak Józef, Bieliński Andrzej, Barański Stefan, Bukowski Franciszek, Bukowska Marja, Bossj Tomasz, Falek Antoni, Koońska Marja, Kurowska Marja, Kubis Aleksy, Kubis Anna, Kubis Jan, Mś Franciszek, Mikosz Stanisław syn Józefa, Mikosz Luiza, Mikosz Franciszek syn Jakóba, Poński Stanisław, Pleciorek Franciszek, Pleciorkowa Katarzyna, Pella Bronisław, Sądziński Ludwik, Sirumafski Jan, Wroński Wiktor, Zalewski Jan, Zabicki Antoni.

Zeszyty wypowiedzeń do książeczek oszczędnościowych Serji «E»:
Czaki Jan, Dobosz Jan, Kinczkowski Marcin, Lupański Bronisław, Nikiel Władysław, Ogińska Joanna, Swierszoz Filip, Skierkowski Wit-

Ś. p. Franciszek Noch

zaopatrzony Ostatnimi Sakramentami Św. zmarł dnia 17 b. m. w Araucaria.

Zmarły pochodził z Pomorza, przybył do Brazylii z pierwszą emigracją i tu osiadł na kolonii Lamenha Grande (Abranches) a od kilku lat zamieszkiwał w Araucaria przy boku swego syna, Ks. proboszcza Józefa Nocha. Ś. p. Franciszek Noch był człowiekiem wielkiego serca, prawego charakteru, gorący polak, przykładowy katolik, wiele poświęcał dla społeczeństwa i towarzystw w Lamenha Grande, dzieł prawników. Przeżył lat 84.

Pogrzeb odbył się przy bardzo licznych udziałach wczoraj na Abranches.

Przew. Księdzu Proboszczowi Józefowi Nochowi przesyłamy wyrazy współczucia z powodu zgonu Ojca.

Redakcja.

helm, Skierniewski Kazimierz, Sokolowski Józef, Wagner Andrzej, Wrocławski Stanisław, Wicher Franciszek.

Kurytyba, dnia 15 stycznia 1935.

OZNAKA POPRAWY

Chory, leżący w gorączce, woła: Prez! Oddał się straszne widziadło, wstrętna maskarce! Sądził do jego żony: - A widzi pan, mężowi już lepiej, już pania poznał!

W SZKOLE

Nauczyciel: - Kazlu, dlaczego nie obrobiłeś na dziś zadania? Uczeń: - Dlatego, proszę pana, że mój młodszy braćsiek wypłł mi atrament.

BRAWO, LOTNICY!

Pan Kuśpidrowicz stoł przed hangarem na lotnisku mokotowskim. Nagle silny poryw wiatru zrywa mu z głowy kapelusz i unosi go w powietrze. W tym samym momencie startuje jakiś samolot. - Ob, doprawdy - woła pan Kuśpidrowicz do pilota - niech się pan nie fatyguje!...

P. Jan Grymuza z Cruz Machado (Paraná) poszukuje syna Józefa, który od estero lat nie daje żadnej wiadomości o sobie.

Tych, którzy mają jakąkolwiek wiadomość o poszukiwanym uprasza się, by zechcieli zawiadomić ojca lub Redakcję »Ludu«.

Jan Banasiak poszukuje Kowalczykowskiego, szwagra swego, oraz Ludwika, siostry swej, którzy zamieszkiwali w Brechim, Rio Bonito na 4-tej linii.

Jan Banasiak - ao cuidado sr. Attilio Gastaldo - Taquarychim - Jaguary - Rio Grande do Sul.

JEDYNA OKAZJA!

Dyplomy rządowe dla buchalterów, uznane na osł Brazylię, dostają wszyscy ci, którzy się zapiszą do Academia Superior de Comercio do Paraná, przy ulicy Con. Araújo, 276; Telefon 1-1-5-3. Wiek: 12 lat. Ci, którzy ukończyli 5-letnią klasę gimnazjalną otrzymują dyplom rządowy w jednej trzeciej czasu normalnego. Przyjmuje się zapisy.

Niniejszem Zarząd TOW. KULTURALNO - OŚWIATOWEGO zawiadamia swych członków, iż Walne Roczne Zebranie celem wyboru nowego zarządu odbędzie się dnia 27 b. m. w niedzielę o godzinie 2-giej po południu w lokalu własnym przy ulicy 5 de Maio róg Alferes Poli. Prosimy o liczne przybycie. ZARZĄD.

BRZĘCZENIE MUSZKI PRO WADZI CZŁOWIEKA DO ROZPACZ

Są to skutki systemu nerwowego spowodowanego ciężką pracą, lub nadmierną zabawą. Aby uspokoić system nerwowy, wystarczy zażyć jednej pigułki Adalina która jest lekarstwem skutecznym i przyjemnym.

W pudełeczkach po 10 pigulek - 0,5 grm. Nowe pudełeczka po 6 pigulek - 0,25 gr.

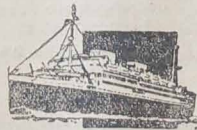
Klinika Dentystyczna

JAN SKALSKI Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili.

Rua Brigadeiro Franco N. 1985 róg Aquidabam - CURITYBA

Mala Real Ingleza

ALMANZORA: 26 go stycznia do Rio, Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires: H. Chieflain 25 stycznia H. Princess 5 Lutego Arlanza 12 H. Brigade 19

Z Santos do Europy: H. Monarch 28 stycznia H. Chieflain 11 Lutego Arlanza 23

Sprowadza się szczytki 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandji, Czechosł wacji, Jugosławji, Austrii, Rumunji, Bessarabji. Informacji udziela Agencja:

Cia Marte

Rua 15 de Novembro 257-261 - Caixa postal 220 - CURITYBA

Dr. Dante Romanó

AKUZER - OPERATOR

Profesor Operator Uniwersytetu. Był asystent szpitali berlińskich.

Leczy syfilis, drogi moczowe, djatermja.

Klinika dla Panien.

Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowemi.

Konsultorium: Farmacia Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.

Praca Tiradentes 554.

Rezydencja: Praca Senador Correia 4

Assim fallou seu Tónico Underberg:

Para o churrasco aceito o seu convite; Mas, antes, abriremos o appetite: De Underberg um traguinho tomaremos E, assim, com maior gosto comeremos. Sem temor de qualquer perturbação, Será facil e prompta a digestão.

Um calice por dia - dá saude e alegria

APTEKA „TIRADENTES“

Aptekarz: KUNO KLEEMANN

Kurytyba - Praca Tiradentes 398 - Telefon 1084

Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogeryjnych i aptecznych, krajowych i zagranicznych, perfumeryj, mydełek, artykułów gumowych, aniliny i t. d. - Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.

W aptece tej udziela kilku lekarzy porad lekarskich. MÓWI SIĘ I PO POLSKU.

Dr. Ari Doria

LEKARZ

Praktykował w Uniwersytecie Medycyny w S. Paulo.

Klinika lekarska i chirurgiczna.

Pomoc przy porodach.

Leczy choroby płuc, serca, wątroby, żółtaka, jelit, nerek i t. d. Klinika dla dorosłych i dzieci.

Rezydencja: Iraty.

Rozumie po polsku.

WETERYNARZ

FRANCISZEK WIŚNIEWSKI

Araucaria

leczy: tani i dobrze konie, bydło, świnie i t. p.

Dr. Carlos Moreira

Profesor fakultetu medycznego Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. - Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu. Rezydencja: Visconde de Nacar 809, Telefon 3-8-8

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika: gólno. Leczy specjalnie choroby skóry, weryczne, pęcherza i włośno. Klinika dla dzieci. - Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji. Konsultorium: Nad apteką »Brasil« Praca Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-szej i od godz. 4-jej do 6-jej. Rez. Rua Commendador Araújo 970 - Telefon 424.

Poznajmy nasze prawa i obowiązki

Konstytucja Brazylii

(Ciąg dalszy)

Par. 2 - W drugim wypadku, wniosek o rewizję będzie przedstawiony w Izbie Deputowanych lub w Senacie Federalnym, i poparty, przynajmniej, przez dwie piąte ich członków lub przedłożony jakimkolwiek z tych organów głosami dwóch trzecich Zgromadzenia Ustawodawczego na mocy uchwały absolutnej większości każdej z powyższych. Jeżeli obydwie Izby, większością głosów, zgodziły się na rewizję, przystąpi się, w sposób, który określi, do opracowania wstępnego projektu. Będzie on przedłożony w następnej kadencji ustawodawczej w trzech dyskusjach i głosowaniach w dwóch ostatnich sesjach ustawodawczych jednej i drugiej Izby.

Par. 3 - Rewizja lub poprawka będzie ogłoszona przez prezydium Izby Deputowanych i Senatu Federalnego. Pierwsza będzie włączona s druga dołączona, wraz z odpowiednim numerem porządkowym, do tekstu konstytucyjnego, który w takim uzgodnieniu powinien być ogłoszony wraz z podpisami członków obu prezydium.

Par. 4 - Nie będzie się przystępowało do reformy Konstytucji w czasie trwania stanu obłędności.

Par. 5 - Nie będzie się dopuszczano, jako przedmiotu dyskusji, projektów dążących do usunięcia formy republikańsko-federatywnej.

Art. 179 - Tylko absolutną większością głosów wszystkich swoich członków, mogą trybunały ogłosić niekonstytucyjność ustawy lub aktu władzy publicznej.

Art. 180 - Żaden stan nie będzie miał w Izbie Deputowanych niższej reprezentacji od tej jaka miał w Zgromadzeniu Narodowym Konstytucyjnym.

Art. 182 - Wpłacanie sum należnych przez Skarb Federalny, na mocy wyroku Sądowego, dokonywać się będzie na przedstawienie się stron proszących i na rachunek odnośnych funduszków, przyczem zakazuje się zaznaczania wypadku lub osób w kredytach legalnych. Par. Jedyny - Fundusze Władzy Wykonawczej złożony w depozyt do Władzom Sądowym, oddając je do skarbu depozytów publicznych. Przesługuje prezydentowi Sądu Najwyższego wydawać nakazy płatności w ramach wysokości depozytu, i, na podanie wierzyciela, który by powoływał się na pominięcie jego pierwszeństwa, upoważnić do zajęcia sądowego potrzebnej sumy dla dania mu satysfakcji, po wstąpieniu zdania Głównego Prokuratora Republiki.

Art. 183 - Nie będzie się tworzyć żadnego urzędu w Skarbie bez upoważnienia do dostatecznych funduszy na pokrycie jego wydatków.

Art. 184 - Fundusze pochodzące z grzywn nie mogą być przyznawane, ani w całości, ani też w części, funkcjonariuszom, którzy je należli lub zatwierdzili.

Par. Jedyny - Grzywny za zwłokę w płaceniu podatków lub opłat nakazanych, nie mogą przewyższać dziesięć procent od sumy zaległej.

Art. 185 - Żaden podatek nie może być podniesiony ponad 20 procent swej wartości w czasie jego podniesienia.

Art. 186 - Dochód z podatków, opłat lub jakiegokolwiek danin utworzonych dla celów okroślowon, nie może mieć innego zastosowania. Salda, któreby się pozostawały corocznie będą w następnym roku włączane do odnośnych dochodów przyczem ustaje danina, skoro osiągnie się cel zamierzony.

Par. 1 - Otworzenie kredytu specjalnego lub dodatkowego, zależne jest od wyraźnego upoważnienia Izby Deputowanych; otworzenie kredytów nadzwyczajnych może mieć miejsce zgodnie z ustawą zwyczajną w wypadku nagłych i nieprzewidzianych wydatków w czasie klęski publicznej, zaburzeń lub wojny.

padal stosownie do okresu budżetowego. Par. 3 - Zakazuje się storna w kredytach.

Art. 187 - Utrzymują się w ważności, o ile nie są odwołane, ustawy, które, wyraźnie lub pośrednio nie sprzeciwiają się rozporządzeniu niniejszej Konstytucji.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Złożyli na powodzian

Z Col. Capoeira Grande: Parafia Catanduwa na ręce p. nauczyciela I. Soczka złożyli: po 10\$: Jan Surek, Ignacy J. Soczek; po 5\$: Jan Stanisławski, Michał Markowicz, Wojciech Olonek, Franciszek Buwinski, Fawel Wojcik, Jan Dranka, Antoni Jargas; Jakób Olonek 4\$: po 18: Leopold Mancarz, Jan Przybylak, Wanda Jargas; razem 62\$900 Złożono w Red »Ludu«: Władysław Kuśkowski z Rio Carolina 10\$000 Michał Szczepaniak z L. Telegrafica 10\$000 Z poprzednich list 17-846\$600 Razem 17-929\$500 Kurytyba, 16-go stycznia 1935.

Wincenty Flenik, sekretarz. Józef Papugné, skarbnik Franciszek Lachowski, prezes

Dr. Sylwino P.de Araujo VORONOFF wynalazca brazylijskiego lekarstwa

Fluxo Sedatina

Kobieta jest oceniona. Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej rosyjskiej wynalazł lekarstwo FLUXO SEDATINA

Pewna pani cierpiąca na choroby kobiece a po zacyciu lekarstwa Fluxo Sedatina doznała w przeciągu dwóch godzin ulgi; organizm jej został uregulowany, wszelkie bóle znikły na zawsze.

Fluxo Sedatine zalecają lekarze i akuszerki. Fluxo Sedatine używa się we wszelkich szpitalach i Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.

Fluxo Sedatine można nabyć w aptekach. Na żądanie daje się porady przysyłając znaczki na list.

RIO - Rua Alameda 105.

Czytaj i podziwiaj

HONORARIUM ADWOKATSKIE W KWOCIE MILJONA DOLARÓW

Kolejka podziemna nowoorska, będąca dotychczas własnością państwa, została sprzedana prywatnie, ma przejść wkrótce na własność miasta. Wartość tej kolejki przedstawia około 60 milionów dolarów.

Adwokat, prowadzący sprawę właścicieli prywatnych kolejki w pertraktacjach z miastem zastrzegł sobie honorarium w kwocie 1 miliona dolarów. Jest to jedno z najwyższych honorariów, jakie pobrano w Stanach. Zjednoczonych.

WRÓBLE ALBO GRZYWNA

W pewnych okolicach Niemiec pojawiły się masowo wróble, stając się prawdziwą plagą mieszkańców. W pewnej gminie obok Bernburga władze wezwały ludność do masowego łepienia wróbli, przyczem każda rodzina dostarczyć musi w pewnym terminie 10 zabitych wróbli, względnie ułciść grzywnę w wysokości 50 fenigów. Za każdego zabitego wróbla gmina płaci po 1 fenig.

NIEZWYKŁE OGŁOSZENIE

W jednej z londyńskich gazet umieszczono ogłoszenie następującej treści: »Mężczyzna inteligentny, wyższe wykształcenie, znajomość 7 języków, energia i pracowitość; poszukuje pracy. Wiek 106 lat!«

Oto człowiek który nie traci nadziei, że znajdzie pracę, nawet w okresie kryzysu i bezrobocia.

ZA 50.000 ZŁOTYCH POWRÓCIŁ NA ŁONO ABRAHAMA. Nielada poruszenie w dzielnicach żydowskich w Warszawie wywołał przed paru tygodniami

fakt zmiany wyznania przez córkę znanego rabina żydowskiego, Sarę Minc. Pokochała ona pewnego chrześcijanina i nie mogąc uzyskać od rodziców zgody na małżeństwo uciekła z domu, zmieniła wyznanie, przechodząc na wiarę katolicką i wyszła za ukochanego człowieka.

O fakcie tym dowiedział się wuj neofitki, rabin z Nowego Jorku. Za pośrednictwem pewnego banku przy placu Żelaznej Bramy przysłał on swej siostrzenicy 50.000 złotych żądając jednak, by porzuciła męża i powróciła na wiarę ojców. Sara Minc przez długi czas namyślała się co zrobić; ale widocznie propozycja była bardzo kusząca skoro po paru dniach neofitka porzuciła męża i powróciła na judaizm. Rozumie się, że zaraz następnego dnia podjęła pieniądze z banku.

OJ! PRAWDA!

Jaka kategoria ludzi przychodzi do kościoła na czas, a kto się spażnia? Spażniają się młodzi - na czas są starzy. Dla starych, pierwsza Msza św. nie jest za wczesna. Dla młodych ostatnia zda się być zbyt wczesna.

Mleko w lecie

Matki wiedzą, że mleko w lecie pauje się prędko, i dlatego trzeba uważać na nie, by je można dawać dzieciom. A tak samo wiedzą, że w tym to czasie dzieci skłonne do choroby Diarrihéa, którą powodują potrawy. Aby temu zapobiec, trzeba zżywać odrobiny cukru z tłuszczem, dodając do pigulki Bayr Eldoformo, które to lekarstwo usunąć wszelkie dolegliwości, wtenczas zioładek dobrze funkcjonuje.

DWUZNAKOWE ŻYCZENIE

Pani Grzmotnoka pochwalała męża. Na jego grobie kazala wyrzeźcić następujący napis: »Spoczywaj w spokoju - dopóki się nie spotkam, na tamtych świecie!«

Sklep

Artykułów Spożywczych
Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
 PRACA COBONEL ENES 30, RÓG SÃO FRANCISCO
 CUBYTIBA

Casa de Saude
Sanatorio Cirurgico Suisso
 RUA 15 DE NOVEMBRO 1690 — Telefon 483
Dr. G. Leuenberger

Długie lata pracował w szpitalach europejskich: Lekarz, Specjalista w Chirurgii. — Leczy choroby kobiece, drogi moczowe. Przyjmuje od 10—12 i od 2—6 z wyjątkami niedzieli i soboty po południu. Leczy sztucznymi promieniami ultra fioletowymi. »Solax« Diatermia Chirurgiczna w ogóle. — Ceny niskie.

leczy reumatyzm, bóle, piersiowe, bóle zębów uszu, neuralgi, kolki, świeże rany i t. p.

Lekarstwo używa się przez nacieranie

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierce owijanych. Cukierki malinowe, kokosowe, migdałowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, miodowe i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawą przekońanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurtybie. **FRANCISZEK LACHOWSKI.** Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Chapelaria Elegante

RUA RIACHUELO 130

Zawsze nowe fasony kapeluszy dla PAŃ I DLA DZIECI. Własna fabryka sztucznych kwiatów i wianków ślubnych. Welony ślubne w różnych cenach.

DLACZEGO PEACISZ LOKATORNE?

Dlaczego nie jesteś właścicielem domu? Za \$5000, 10\$000, 20\$000 miesięcznie, możesz nabyć własny dom w firmie

Empreza Constructora Universal Ltda,

która daje go swoim członkom. Pleńdędy swych nigdy nie stracię. Zażądać informacji przy Rua 15 de Novembro 384 — Curityba.

SKŁAD MEBLI

Firmy: **JAKÓB KOZIEN**
 RUA SÃO FRANCISCO 284

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyższe wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

Wszystkie cement, cegły, plasek, dachówki, drzewo do budowni, farby i t. p.

MACEDO & Cia.

Posiadają największy skład wszelkiego MATERJAŁU DO BUDOWLI którego dostarczają w małej i wielkiej ilości. — Wykonują plany i kosztorysy.

Udzielają wszelkich informacji. Rua João Negrão N. 621 — CURITYBA

Telefon 869 — Caixa postal 387

Swinie!

Są do sprzedania ŚWINIE DO CHOWU, dobrej rasy od 10\$000 do 70\$000 za sztukę.

Bliższych informacji udziela JORGE A. BONACIF przy drodze za Penitencjarią, w pierwszej Wendzie, po lewej stronie, na rogu, w miejscowości AHU DE OIMA.

Obuwie

dla **Mezcyzn i chłopców.**

TRWA W DALSZYM CIAGU FANTASTYCZNA ROCZNA WYSPRZEDAŻ PO CENACH FABRYKI.

ARTYKUŁY SĄ ZNAKOMITE I GWARANTOWANE TYLKO W SKŁADZIE

CHAPELARIA VENUS

Rua Quinze, esq. Dr. Muricy

Zepośród wszystkich trunków pije tylko piwo marki **POMBA** Tuzin 14\$000.

Oryginalny niedorównany gatunek produkowany wyłącznie przez browar **Cervejaria Cruzeiro** — Curityba — Tel. 495 i 751

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO,
 Rua São Francisco N. 25 — Curityba

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach; zastosowanie sztucznego pneumatyora X przy osobach cierpiących na płuca. — Nowoczesny aparat Roetigena. — Diatermia. — Sztuczne promienie ultra fioletowe, słoneczne, Zyskopja i t. d. — Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1—5.

Tania a dobra ziemia NA SPRZEDAŻ

położona przy drodze bitej do São José dos Pinhães, oddalona o 15 do 20 minut od tramwaju **Goabituba.** Ceny lotów od \$200 do 1\$000 za metr kwadratowy.

Informacji udziela **CASA ELECTRO BRASIL** Rua 15 de Novembro 529

CASA JACOB

Rua Riachuelo 222
 Telefon 1668.

Meble

nowe i używane, sienniki i nakrycia po niskich cenach.

Sprzedza się 8 domów.

Informacji udziela się na miejscu.

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „Ludzie“.

Niezwykłe ocalenie dwuletniego dziecka polskiego emigranta

W listopadzie zatrzymał się w porcie Neapolu wielki statek »Oceania« w drodze z Triestu do Buenos Aires. Jechała tym statkiem do Argentyny rodzina emigranta polskiego ze Śniatyna, Kurczyka.

Korzystając z postoju okrętu, rodzina emigranta udała się na zwiedzenie miasta, o którego pięknie położeniu tyle nasłuchiwała się po drodze przez całe Włochy. P. Kurczykowa niosła na ręku dwuletnią dziewczynkę, Helenkę. Nagle na skrajce ulicy w śródmieściu auto najechało na kobietę i wytrąciło dziecko z rąk matki. Upadek był tragiczny. Matka doznała wstrząsu mózgu i pęknięcia czaszki.

Można sobie wyobrazić rozpacz biednej rodziny, która, związana terminem odejścia statku, nie mogła nawet marzyć o tem, aby pozostać przy ciężko chorem dziecku. Nieszczęśliwa matka udała się do dyrektora szpitala, do którego dziecko przewieziono, błagając go o opiekę nad opuszczonym dzieckiem, jak gdyby to była jego własna córka.

Tragicznym wypadkiem zajął się żywo honorowy konsul polski w Neapolu, p. Augusto Borselli.

Nieszczęśliwa rodzina, pozostawiając dziecko, udała się w dalszą podróż, uzyskawszy uprzednio od dyrektora szpitala za-

pewnienie, że o dalszym losie dziecka będzie informował kapłana statku, na którym odbyła ona podróż do Argentyny. — Istotnie przed kilku dniami, po szczęśliwie przeprowadzonej operacji, dyrektor szpitala oświadczył wiadomością błędną matkę, że dziecko zostało uratowane. Radiotelegram został skierowany przez dyrekcję szpitala pod adresem, pozostawionym przez rodziców.

Podczas choroby dziecka, oprócz honorowego konsula polskiego, zajęły się losem małej pani z kolonii polskiej oraz pani neapolitańskiej. Mała otrzymała wiele podarków, kwiatów, słodyczy.

Obecnie powstała kwestja przewiezienia dziecka do rodziców, którzy nie mają środków na to, aby wracać do Neapolu z Argentyny po odbiór dziewczynki. Rozwiązanie, świadczące o dobrem sercu ludności Neapolu, zostało już znalezione. Jeden z oficerów włoskiej marynarki handlowej, udający się tam dniami do Argentyny, wyraził gotowość przewiezienia dziecka i odwiezienia go do rodziców. W ten sposób dwuletnia rekonwalescentka, która po nieszczęśliwym wypadku w Neapolu tyle doznała dobroci i opieki ze strony obcych ludzi, wkrótce już znajdzie się pod opieką zrozpaczonej matki.

Aby jednak nie umrzeć z głodu, Baum wpadł na myśl prostą i dlatego może bardzo niepowszednią. Żeby szybko wrócić — musi ją ktoś przedtem złuc. — Czemużby Baum nie miał złuczyć, by mieć co potem wprowadzić?..

Do pomocy wziął sobie Baum swego małego, obrotnego i chyżego w nogach wnuczka.

Chłopiec wychodził z dziadkiem rano do »roboty«, ukradkiem tułkł gdzie się dało w dzielnicę »baluckiej« szyby, poczem jakby nigdy nic, zjawiał się szklarz Baum i oczywiście dostawał zlecenie wprowadzenia szyby lub niezrządy.

Interes Bauma szedł doskonale. Apetyty jego rosły. Dwunastego czerwca na przykład, nie poprzestając na jednej szybie, wnuczek szklarza wybił, przy ul. Litwanowskiego 70, odrazu 5 szyb w oknach mieszkania Franciszka Sochy i 3 szyby w oknach Jakuba Szterna. W kwadrans po tym wypadku już był Baum na miejscu i wprowadził nowe szyby.

Szternowi wydało się to »opatrznościowe« zjawienie się szklarza mocno podejrzane.

Po kilku obserwacjach — Sztern ustalił, że wnuczek intensywnie pomaga dziadkowi w »interesach«.

W tych warunkach Jankiel Baum stanął przed sądem grodzkim, który go skazał na pół roku więzienia.

W OBOZIE CYGAŃSKIM przebywa wynędziałe dziecko.

Wśród grupy cyganów, przebywających w Czeladzi zauważono młodego chłopca, który ani wyglądem, ani zachowaniem nie zdradzał pochodzenia cygańskiego.

Po sprawdzeniu okazało się, że istotnie nie jest on cyganem i że zmuszony przez nędzę szukał ratunku w obozie wędrownym.

Chłopczyk ten, Włodzimierz Baranowski, liczący obecnie 11 lat, pochodzi z miasta Łodzi, gdzie mieszkał z rodzicami przy ulicy Leszno 42. Smutna jest historia jego życia.

Gdy ojciec stracił posesję, powstawały coraz to częstsze nieporozumienia pomiędzy rodzicami, Głód i nędza wypędziły troje drobnych dzieci na ulicę, gdzie starali się na własną rękę zdobyć pożywienie.

Mały Baranowski przechodził różne koleje losu: sprzedawał gazety, przez rok pracował w niemieckiej wsi pod Łodzią. Tam kazano mu orać rolę, rąbać drwa i t. p. Wreszcie, zniechęcającą pracą, chłopiec uciekł stamtąd. Po kilku tygodniowej żebranieli przysłał wreszcie do obozu cygańskiego, a że wyglądem swym wzbudza litość wśród obożan, więc cyganie wzywają go do dalszego ciągu każąc mu żebrać.

Należy się spodziewać, że odpowiednio instytucje zajmą się biednym dzieckiem i nie pozostawią go na pastwę losu.

Rozpacz i pesymizm

Unikaj rozpacz i pesymizmu, które powstają, prawie zawsze z nadwyższenia sił fizycznych, lub umysłowych, a to z powodu braku w organizmie fosforu lub fosfatu.

Osoby te powinny mieć przedewszystkiem spokój, dobre odżywienie, brać kilka zastrzyków lekarstwa Tonofosfan, który to środek wzmacnia organizm, system nerwowy, przeprowadza przemianę w tkankach.

Abym zwyciężył chorobą (pesymizm), które powstało z braku fosfatu, lub wyczerpania sił, trzeba to lekarstwo zażywać, które działa z pełnym skutkiem.

Podaj się do zbadania u twego lekarza.

Wesoły kącik

KTO JEST LENIN?

Rosjanina, który w rewolucji utracił cały swój majątek, pyta się synek:

— Kto jest Lenin?
 — Lenin — odpowiada ojciec — to jest człowiek, który zerwał łańcuchy, jakimi była spętana Rosja... złoży łańcuch który miał na szyi i twoja matka i mój łańcuch od zegarka.

USPRAWIEDLIWIĆ SIĘ

— Maniu, ty jesteś całym moim światem!
 — Kłamiesz, wszak byłeś już zaręczonym, więc tamtej też napewno mówiłeś, że jest twym całym światem.
 — Ależ kochana, przecież ty wiesz dobrze, że są dwa światy. Jeden był stary, a teraz jest nowy...

DOŚWIADCZENIE NAUKOWE

— Jesteś niemożliwy! Właśnie poco ty ożeniłeś się ze mną, skoro opowiadasz sam, że wzięteś mnie bez posagu i nie kochałeś nigdy?!
 — Chciałem zrobić naukowe doświadczenie.
 — Jako?
 — Pragnąłem przekonać się — jak długo można wytrzymać z żoną niekochaną nigdy i do tego bez posagu.

MIEDZY AUTORAMI

— Wiesz, że swoją nową powieścią możesz zarobić całkiem napewno dużo pieniędzy?
 — Sądziś tak rzeczywiście?
 — Ależ naturalnie, wystarczy tylko, żebyś się złożył z kimś o grubszą sumę, że ci jej nigdzie nie wydrukują.

Wnuczek wybijał szyby

Jankiel Baum, ubogi szklarz, z Łodzi odpowiadał w sądzie grodzkim za oryginalne przewiezienie. Baum miał ostatnio coraz

mniej pracy. Robił przy budowlach nie było, a dorywcze wprowadzenie szyb — to dziś rzecz bardzo rzadka.